

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 3016200708
Dátum vydania rozhodnutia: 23.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3016200708.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Q.R., bytom X., zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Ľubica Lukáčová, s.r.o. so sídlom Prievidza, M. Hodžu 10/3, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8-10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 5. septembra 2016, č. 50238-2/2016-BA, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. apríla 2017, č.k. 25Sa/8/2016-37, v spojení s Opravným uznesením zo 14. septembra 2017, č.k. 25Sa/8/2016-59, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18. apríla 2017, č.k. 25Sa/8/2016-37, v spojení s Opravným uznesením zo 14. septembra 2017, č.k. 25Sa/8/2016-59, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Žalobca m á n á r o k n a náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde voči žalovanej v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo dňa 14. septembra 2017, č.k. 25Sa/8/2016-37, podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 5. septembra 2016, č. 50238-2/2016-BA, ktorým žalovaná odvolanie žalobcu zamietla a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza zo dňa 23. júna 2016, č. 4910/2016-PD-DvN. Opravným uznesením zo dňa 14. septembra 2017, č.k. 25Sa/8/2016-59, krajský súd opravil záhlavie a odôvodnenie „svojho“ rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 25Sa/5/201-37 zo dňa 18. apríla 2017 v časti čísla napadnutého rozhodnutia žalovanej tak, že správne znie: „50238-2/2016-BA“.

2. Týmto rozhodnutím Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza nepriznala žalobcovi nárok na dávku v

nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho Parlamentu a Rady č. 883/2004 Z.z. dôvodiť tým, že žalobca s celkovou dobou poistenia v nezamestnanosti dosiahnutou na území Nemecka a Slovenska v dĺžke 709 dní nespĺnil podmienku nároku na dávku v nezamestnanosti. Dohodu o pracovnej činnosti uzavretú medzi žalobcom a zamestnávateľom UNISTAV Prievidza a.s., od 3. júna 2016 do 30. júna 2016 správny orgán považoval za nepravidelný príjem, pretože bola uzavretá na obdobie kratšie ako jeden mesiac, z ktorého dôvodu táto doba od 3. júna 2014 do 30. júna 2014 nemohla byť zohľadnená do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 104 ods. 1 a 7 zákona o sociálnom poistení ako aj príslušných ustanovení SSP a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

4. Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobca bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom 8. december 2015 Oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pobočka Prievidza, č. PDI/OSO/ZAM/2015/35847 zo dňa 10. decembra 2015. Následne žiadosťou z 12. januára 2016 si uplatnil nárok na dávku v nezamestnanosti. V žiadosti uviedol priebeh predchádzajúcich zamestnaní. Následne Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza požiadala na základe tlačíva U001 - Žiadosť o záznam poistenia a tlačíva U003 - Žiadosť o informácie o mzde zo dňa 13. januára 2016 o uvedenie dôb poistenia žalobcu potrebných pre posúdenie dôb poistenia v členskom štáte Európskej únie, resp. Európskeho hospodárskeho priestoru a o uvedenie priemerného hrubého zárobku za príslušné referenčné obdobie. Ďalej žiadosťou zo dňa 15. januára 2016 vyžiadala od zamestnávateľa UNISTAV a.s. dohodu o pracovnej činnosti za obdobie od 3. júna 2014 do 30. júna 2014. Z obsahu vyžiadanej dohody bolo zistené, že bola uzatvorená na kratšiu dobu ako jeden mesiac. Z uvedeného dôvodu bolo Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza, oddelenie poistného doručené Oznámenie o nesúlade údajov týkajúcich sa došetrenia pravidelného, resp. nepravidelného príjmu. Následne oddelenie poistného oznámilo oddeleniu poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia, že u zamestnávateľa UNISTAV a.s. bude vykonaná fyzická kontrola. Závery z vonkajšej kontroly za účelom zistenia kontroly odvodu poisteného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a kontroly plnenia povinností podľa zákona o sociálnom poistení sú obsiahnuté v Protokole o výsledku kontroly odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie č. 700-1010015016-AG02/16. Dňa 13. júna 2016 boli Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza doručené z nemeckej inštitúcie vyplnené tlačíva U002 a U004 s potvrdenou dobou poistenia, ako aj vymeriavací základ. Následne prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. 4910/2016-PD-DvN zo dňa 23. júna 2016 nepriznal žalobcovi nárok na dávku v nezamestnanosti, nakoľko žalobca celkovou dobou poistenia v nezamestnanosti 709 dní nespĺnil podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení podmienku nároku na dávku v nezamestnanosti. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. v období od 8. decembra 2012 do 7. decembra 2015 preukázal doby poistenia v členskom štáte EÚ - Nemecko :

- od 25. marca 2013 do 4. októbra 2013 - spolu 194 dní
- od 1. októbra 2014 do 26. júla 2015 - spolu 299 dní
- od 27. júla 2015 do 12. novembra 2015 - spolu 109 dní

Na území Slovenskej republiky mal správny orgán prvého stupňa preukázané doby poistenia u zamestnávateľa UNISTAV Prievidza a.s. na základe dohody o pracovnej činnosti v období

- od 14. februára 2014 do 31. mája 2014 - spolu 107 dní.

5. Žalovaný správny orgán odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu o nepriznaní dávky v nezamestnanosti zamietol a potvrdil rozhodnutie z 23. júna 2016, č. 4910/2016-PD-DvN. Žalobca sa na krajskom súde domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej spolu s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu.

6. Krajský súd mal za preukázané, že žalobca nenamietal uznané doby poistenia žalobcu na území Nemecka spolu v rozsahu 602 dní a na území Slovenskej republiky u zamestnávateľa UNIPRES

Prievidza a.s. v období od 14. februára 2014 do 31. mája 2014, spolu 107 dní. Rovnako spornou nebola ani skutočnosť, že žalobca preukázal zachovanie pevných väzieb bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania v Nemecku. Sporným ostalo posúdenie, či Dohoda o pracovnej činnosti uzavretá medzi žalobcom u zamestnávateľom UNISTAV Prievidza, a.s. na obdobie od 3. júna 2014 do 30. júna 2014 mala byť zohľadnená do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti žalobcu. Rozhodujúcim pre zodpovedanie tejto otázky bolo posúdenie, či uvedenou dohodou o pracovnej činnosti bol založený pravidelný alebo nepravidelný príjem, nakoľko táto skutočnosť mala jednoznačný vplyv na následné priznanie, prípadne nepriznanie nároku na dávky v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

7. V prejednávanej veci podľa zistenia krajského súdu bolo medzi účastníkmi konania sporné posúdenie právneho úkonu uzavretého medzi žalobcom a UNIPRES Prievidza a.s. - Dohody o pracovnej činnosti, na obdobie kratšie ako jeden mesiac, t.j. od 3. júna 2014 do 30. júna 2014. Krajský súd v uvedenej súvislosti poukázal na jednu z noviel zákona o sociálnom poistení účinnú od 1. januára 2013, ktorou došlo k rozšíreniu okruhu osôb, ktoré spadajú pod definíciu zamestnanca pre účely zákona o sociálnom poistení. Žalovaná pri posúdení, či v danom prípade išlo o pravidelný alebo nepravidelný príjem použila jazykový, gramatický a logický výklad, s ktorým sa krajský súd stotožnil a dospel k záveru, že za pravidelný mesačný príjem možno považovať aj dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, avšak iba za predpokladu, ak trvá celý mesiac (teda všetky pracovné dni) a priamo nadväzuje na predchádzajúcu dohodu alebo pracovný pomer.

8. Žalobca v súdnom konaní namietal, že v období od 14. februára 2014 do 30. apríla 2014 mal so zamestnávateľom UNIPRES Prievidza a.s. uzavretú rovnakú dohodu o pracovnej činnosti, akou bola aj sporná dohoda uzavretá v mesiaci jún 2014, ktorú správny orgán zohľadnil a započítal do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti. Na rozdiel od dohody uzavretej od 3. júna 2014 do 30. júna 2014 pri dohode uzavretej na viac mesiacov reálne došlo k pravidelnému mesačnému príjmu. Pokiaľ ide o dohodu o pracovnej činnosti v mesiaci máj 2014, krajský súd rovnako ako žalovaná konštatoval, že predmetná dohoda priamo nadväzovala na predchádzajúcu dohodu o pracovnej činnosti a zároveň pokrývala všetky pracovné dni v mesiaci máj 2014. Preto aj túto dohodu bola žalovaná oprávnená zohľadniť do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti.

9. K tvrdeniu žalobcu o „riadnom poistení“ krajský súd poukázal na vonkajšiu kontrolu odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie a kontrolu plnenia povinností zamestnávateľa za obdobie od 1. júna 2014 do 30. júna 2014, ktorú vykonala Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza v období od 4. apríla 2016 do 12. apríla 2016. Výsledky vonkajšej kontroly sú obsiahnuté v Protokole o výsledku kontroly odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie č. 700-1010015016-AG02/16. Krajský súd z obsahu Protokolu zistil, že zamestnávateľ žalobcu v dôsledku nesprávneho prihlásenia žalobcu do registra jednotného výberu poistného sociálnej poisťovne (na základe dohody o pracovnej činnosti - pravidelný príjem) zaplatil za žalobcu poistné bez právneho dôvodu v sume 233,54 €. Počas výkonu vonkajšej kontroly bola rola poistenca - pravidelný príjem stornovaná a boli zaevidované Registračné listy fyzickej osoby prihláška a odhláška ako dohoda o pracovnej činnosti - nepravidelný príjem. Týmto postupom vzniklo poistné zaplatené bez právneho dôvodu v sume 233,54 € a zároveň vznikol nedoplatok na poistnom v sume 201,14 €. V súlade s § 154 ods. 1 zákona o sociálnom poistení bolo poistné zaplatené bez právneho dôvodu použité na zápočet pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie. Po zápočte vzniklo poistné zaplatené bez právneho dôvodu v sume 32,40 €. Protokol bol prerokovaný aj s členom predstavenstva a predsedom predstavenstva UNISTAV Prievidza a.s.. Zo zápisnice vyhotovenej 12. apríla 2016 vyplýva, že vedúci kontrolovaného subjektu s kontrolnými zisteniami súhlasili. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd námietku žalobcu nepovažoval za dôvodnú.

10. Záverom krajský súd v zhode so žalovanou konštatoval, že podmienky vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti sú presne stanovené v zákone o sociálnom poistení, ktorý nepozná ustanovenie upravujúce zmiernenie tvrdosti zákona, alebo uplatňovanie výnimiek u jednotlivých poistencov v prípade, ak nespĺňajú zákonom stanovené podmienky. Správne orgány I. a II. stupňa dostatočne zistili skutkový

stav, zabezpečili potrebné podklady ktoré správne vyhodnotili a vyvodili správny právny záver, s ktorým sa krajský súd stotožnil a v podrobnostiach naň poukazuje. Krajský súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

11. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 168 veta prvá SSP tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

II.

12. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

13. Namietal, že krajský súd rozsudok na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

14. Poukázal na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý sa stotožnil s použitým jazykovým, gramatickým a logickým výkladom žalovanej pri posúdení, či išlo o pravidelný alebo nepravidelný príjem a tiež s tým, že za pravidelný mesačný príjem možno považovať aj dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, avšak iba za predpokladu, ak trvá celý mesiac (všetky pracovné dni) a priamo nadväzuje na predchádzajúcu dohodu alebo pracovný pomer.

15. Na účely platenia odvodov na sociálne poistenie sa s účinnosťou od 1. januára 2013 rozlišujú zamestnanci s pravidelným mesačným príjmom, na ktorých sa vzťahuje nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a poistenie v nezamestnanosti a zamestnanci s nepravidelným príjmom, na ktorých sa vzťahuje iba dôchodkové poistenie.

16. Uviedol, že od počiatku zotrúva na tom, že právny vzťah založený Dohodou o pracovnej činnosti zo dňa 2. júna 2014 nemožno posudzovať samostatne a oddelene od právnych vzťahov medzi totožnými účastníkmi, zamestnávateľom UNISTAV PRIEVIDZA a.s. na jednej strane a žalobcom ako zamestnancom na strane druhej, z dohôd o pracovnej činnosti na obdobie od 14. februára 2014 do 30. apríla 2014 a na obdobie od 1. mája 2014 do 31. mája 2014. Vo všetkých troch prípadoch ide o rovnaký druh dohody, tieto nevykazujú žiadne rozdiely, dojednaná odmena za vykonanú prácu je rovnaká a je splatná pravidelne mesačne, vo výplatných termínoch zamestnávateľa. Žalovaná v priebehu konania nepoprela tvrdenie žalobcu, že definícia pojmov pravidelný a nepravidelný príjem nevyplýva z textu zákona o sociálnom poistení.

17. Zaradenie zamestnanca podľa dohodnutej odmeny do režimu pravidelného mesačného odmeňovania alebo nepravidelného odmeňovania je na zamestnávateľovi, ktorý si so zamestnancom vykonávajúcím zárobkovú činnosť na základe dohody o pracovnej činnosti, na začiatku výkonu práce dohodne, či odmena bude vyplácaná pravidelne každý mesiac, alebo inak.

18. Vôľou zamestnávateľa UNISTAV PRIEVIDZA a.s. bolo uzatvoriť so žalobcom na mesiac jún 2014 dohodu zakladajúcu pravidelný príjem, keďže išlo o zamestnanca, ktorý pre zamestnávateľa pracoval aj v období, ktoré uzavretiu dohody bezprostredne predchádzalo, od 15. februára 2014 do 31. mája 2014. Dátum podpísania dohody 2. júna 2014 (pondelok poznámka kasačného súdu) svedčí o tom, že žalobca bol na pracovisku aj v tento deň. Dohoda nie je uzatvorená od 1. júna 2014 len z dôvodu, že tento deň pripadol na nedeľu. Úmyslu zamestnávateľa prisvedčuje aj skutočnosť, že žalobca bol týmto obdobím prihlásený do registra jednotného výberu poisťného sociálnej poisťovne a zamestnávateľ odviezol z tejto dohody odvody na poistenie v nezamestnanosti. Na tejto skutočnosti nič nemenia ani výsledky kontroly vykonané žalovanou u zamestnávateľa dňa 12. apríla 2016, v súvislosti s ktorou došlo k prekvalifikácii pravidelného príjmu na nepravidelný, ani tom že zamestnávateľ svojim podpisom potvrdil súhlas s kontrolnými zisteniami.

19. Žalobca má za to, že v konaní o posudzovanej veci konala žalovaná nad rámec svojich povinností, keď podľa odôvodnenia jej rozhodnutia mali doby poistenia v nezamestnanosti žalobcu vyplývať z

informačného systému Sociálnej poisťovne, ale napriek tomu, takmer dva roky po tom, ako zamestnávateľ zaplatil za žalobcu odvody na poistenie v nezamestnanosti za mesiac jún 2004 vykonala u zamestnávateľa kontrolu. Kontrola bola jeho názoru účelová, len v súvislosti so žiadosťou žalobcu o výplatu dávky, inak by si žalovaná poisťovňa ponechala ako riadne odvedené plnenie.

20. Ako vyplýva z napadnutého rozsudku právne posúdenie veci krajským súdom vychádza z osvojenia si výkladu pojmov pravidelný a nepravidelný príjem, prezentovaného žalovanou v neprospech žalobcu a z vyhodnotenia príjmu žalobcu za mesiac jún 2014 ako jednorazového a nahodeného, čo je podľa tvrdenia žalobcu v rozpore so skutkovým stavom.

21. Žalobca navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil napadnutý rozsudok tak, že zruší rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie číslo 50238-2/2016-BA zo dňa 5. septembra 2016 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza číslo 4910/2016-PDy-DvN zo dňa 23. júna 2016 a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie.

22. Žalobca žiadal priznať náhradu trov konania.

III.

23. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sa v celom rozsahu stotožnila s odôvodnením rozsudku krajského súdu. Kasačnú sťažnosť navrhla kasačným súdom zamietnuť.

24. Zotrvala na svojom názore, že nepravidelný príjem je príjem, ktorý nie je pravidelný mesačný príjem, teda odmeňovanie je dohodnuté inak, ako pravidelne mesačne. Je to aj príjem z dohody, ktorá je uzatvorená presne na jeden kalendárny mesiac alebo na obdobie kratšie ako jeden mesiac. V týchto prípadoch je možné považovať dohodnutý príjem za jednorazový, pretože absentuje atribút jeho opakovateľnosti a pravidelnosti. Z uvedeného dôvodu doba od 3. júna 2014 do 30. júna 2014, počas ktorej bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa UNISTAV Prievidza a.s na základe dohody o pracovnej činnosti, nemôže byť zohľadnená do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti.

IV.

25. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť v súlade s § 461 SSP.

V.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1, 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

27. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

29. Podľa § 135 ods. 1 SSP na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

30. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu verejnej správy.

31. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej

32. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania mu predchádzajúceho najvyšší súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu neobsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery sú zjavne neodôvodnené.

33. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov. V tejto súvislosti poukazuje na ústavný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp.zn. II. ÚS 675/2014-40 z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s procesným právnom, najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP (aktuálne § 139 ods. 2 SSP; poznámka súdu) v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosťou súdu v rámci riadneho procesného postupu (aj v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a dostatočnom rozsahu skutkový stav v ním rozhodovanej veci (vez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež práv na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené“.

34. K vyššie uvedenému najvyšší súd dáva do pozornosti aj ustálenú rozhodovaciu prax správnych súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2010, sp.zn. 4Sžo/12/2010), podľa ktorej „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a preto odňatím možnosti konať pred súdom (degeneratio iustitiae) je aj také porušenie práva na spravodlivý proces, kedy v hodnotení skutkových zistení súdom v napadnutom rozhodnutí absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil a riadne sa s nimi nevysporiadal. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené“.

35. Vo svetle vyššie uvedenom, najvyšší súd podrobil prieskumu kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom dospel k záveru, že odôvodnenie krajského súdu je nedostatočné, keď sa riadne nezaobrá jednou z podstatných námietok žalobcu, uvádzanou v žalobe a ktorou žalobca namietal nesprávnosť rozhodnutí oboch správnych orgánov. Žalobca v žalobe namietal, že nárok na uznanie doby poistenia 28 dní z Dohody o pracovnej činnosti od 3. júna do 30. júna 2014 u zamestnávateľa UNISTAV PRIEVIDZA a.s. je nárokom založeným na rovnakom právnom základe ako priznaná doba poistenia v období február až máj 2014. Konkrétne sa jednalo o právne posúdenie zamestnávania osôb na základe dohôd v roku 2014 a na to nadväzujúcu povinnosť dohodára platiť poistné na sociálne poistenie. S účinnosťou od 1. januára 2013 sa v zákone č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 252/2013 Z.z. a č. 413/2012 Z.z. doplnilo ustanovenie § 227a, ktoré sa vzťahuje na dohodu o brigádnickej práci študentov a zmenili sa viaceré ustanovenia, najmä § 4

ods. 1, 2 (pravidelný a nepravidelný príjem), § 7 (definícia zamestnávateľa), § 20 (vznik a zánik poistenia), § 54, 57 a 69a (ustanovenia súvisiace s nárokom na nemocenské a dôchodkové dávky), § 168, § 169, 139b a 139c (vymeriavací základ), § 143 (splatnosť poistného) a § 231 ods. 1 písm. b/ ktorý ustanovuje povinnosť zamestnávateľa pri prihlasovaní a odhlasovaní dohodára. Zo zmien vyššie uvedených vyplýva povinnosť dohodára platiť poistné na účely zákona o sociálnom poistení najmä v závislosti od toho, či dosahuje pravidelný alebo nepravidelný príjem. Zamestnávateľ vykazuje dohodára s pravidelným mesačným príjmom na tlačive Mesačný výkaz poistného a príspevkov, so splatnosťou poistného na sociálne poistenie podľa dňa určeného na výplatu príjmov zamestnancov. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Rozhodujúci je text dohody. Pri dohodách s nepravidelným príjmom nemá zamestnanec právo na výplatu svojej odmeny za každý kalendárny mesiac. Za dohodu s nepravidelným príjmom sa považuje aj taká dohoda, ktorá - začne a aj skončí v rámci jedného mesiaca a ktorá trvá kratšie ako jeden kalendárny mesiac. Z obsahu rozsudku nevyplýva, že by sa krajský súd s touto námietkou riadne vysporiadal. Konštatovanie uvedené v bode 29 a 30 rozsudku krajského súdu nemožno považovať za postup spĺňajúci požiadavky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a to najmä aj s poukazom na to, že žalobca nebol účastníkom konania, v ktorom bol spísaný Protokol č. 700-1010015016-AG02/16, obsahujúci zábery zistené v rámci vykonanej kontroly a nemal preto možnosť vzniesť proti výsledkom kontroly ani námietky.

36. Vyššie uvedené nároky kladené na povinnosť súdu na odôvodnenie rozhodnutia platia o to viac v prípade, kedy bolo konštatované zaplatenie poistného bez právneho dôvodu, čo malo vplyv aj na preskúmané rozhodnutie o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1v spojení s § 491 ods. 1 rozhodol rozsudkom podľa § 457 ods. 1 SSP tak, že napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

38. O trovách, ktoré vznikli účastníkom konania pred krajským súdom a kasačným súdom pri aplikácii § 467 ods. 3 SSP rozhodne v novom rozhodnutí krajský súd.

39. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011 v spojení s §139 ods. 4 SSP a §452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.